

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Traplice, okres Uherské Hradiště

Traplice 375, 687 04 Traplice

Identifikátor školy: 600 123 987

Termín konání orientační inspekce: 23. – 26. duben 2002

Čj.	152 129/02-11 037
Signatura	oo3cv126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Traplice, okres Uherské Hradiště je plně organizovanou školou s právní subjektivitou. Ve školním roce 2001/2002 má celkem 13 tříd s 303 žáky.

Škola realizuje v 1. – 5. ročníku vzdělávací program Obecná škola čj. 12 035/97-20, v 6. - 9. ročníku vzdělávací program Národní škola čj. 15 724/97-20. Součástí školy je školní družina, školní klub a školní jídelna.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení průběhu vzdělávání školy v českém jazyce, matematice, zeměpise a ve skupině společenskovedních předmětů na prvním stupni. Hodnocena byla rovněž úroveň podmínek vzdělávání. Při výše uvedeném typu inspekce proběhla rovněž tematická inspekce zaměřená na zjišťování adaptačních potíží žáků prvního ročníku základní školy.

Český jazyk na prvním a druhém stupni

Výuka předmětu byla sledována na prvním i druhém stupni. Týdenní časová dotace ve všech ročnících je v souladu s učebními plány obou zvolených programů. V 8. a 9. ročníku je v nadstavbové části zařazeno cvičení z českého jazyka, v němž jen v jedné skupině vybraných žáků je rozšiřováno učivo základní. Žáci druhé skupiny především opakují a procvičují probrané učivo. Ve škole je ustanoveno metodické sdružení. Předložené zápisy jsou málo konkrétní, obsahují také informace o organizačních záležitostech, které zpravidla řeší vedení školy. Je prokazatelné, že při jednáních nejsou probírány hlavní úkoly tohoto metodického orgánu, zvláště chybí systematická spolupráce s druhým stupněm. Zde nepracuje předmětová komise. V 6. – 9. ročníku vyučují dvě učitelky s dlouholetou praxí. Jedna z nich byla v době inspekce v pracovní neschopnosti, zastupujícím kolegům zasílala písemné přípravy na jednotlivé hodiny. Vyučující zpracovaly tematické plány, jež byly v souladu se závaznými osnovami. Obsah probíraného učiva se většinou shodoval s časovým rozvržením učební látky. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Pro výuku českého jazyka nemá škola specializovanou pracovnu. Některé hodiny literární výchovy bývají občas realizovány v žákovské knihovně nebo ve společenské místnosti. Vzhled učeben, v nichž probíhalo vyučování, byl rozdílný. Ve všech třídách na prvním stupni byla vkusná výzdoba, ale ve dvou učebnách nebyly pomůcky učitelek do vyučování uspořádány. Úprava učebních místností na druhém stupni většinou nevytvářela dostatečně podnětné prostředí k výuce českého jazyka. Všechny učitelky v nižších ročnících vyrobily funkční pomůcky, s nimiž v hodinách pracovaly. Při procvičování učiva dobře posloužily velké nástěnné tabule, didaktickou techniku nepoužila žádná z vyučujících. Žáci se vzdělávají z platných učebnic různých vydavatelství. Členění hodin bylo funkční, tempo výuky zpravidla odpovídající, v některých třídách prvního stupně bylo spíše pomalé. Relaxační chvilky zařadily jen dvě učitelky v nižších ročnících. Materiální i psychohygienické podmínky výuky byly průměrné.

Stavba hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům, které si učitelky daly. V mluvnické složce jazyka bylo pozitivní, že vyučující věnovaly potřebný čas jazykovým rozborům a důslednému procvičování pravopisných jevů. Logické myšlení si pod vedením učitelky žáci rozvíjeli v hodině literární výchovy, ale v zadané samostatné práci nebyl čas efektivně využit. V užití metodice převažovala frontální výuka verbálního charakteru s dostatečným prostorem

pro samostatnou práci. Pestřejší střídání činností bylo pozorováno častěji v nižších ročnících. Většina vyučovacích hodin svou strukturou ani formami práce nesevředly o specifikách realizace zvolených vzdělávacích programů. Jen ojediněle byla žákům s vývojovými poruchami učení věnována individuální péče. Organizace, formy a metody výuky byly souhrnně hodnoceny jako průměrné.

Vstupní a průběžná motivace byla zřetelná ve třech hodinách, v ostatních zcela chyběla. Ne vždy bylo také využito výchovnosti učiva. I při frontálně vedené výuce se některé pedagožky snažily dbát individuálních schopností žáků (zvláště jedinců s pomalejším pracovním tempem), chválily je a povzbuzovaly. Ve vybraných žakovských knížkách je vcelku optimální četnost známek z mluvnické složky jazyka, v mnohých třídách druhého stupně jsou výjimečně zapisovány výsledky práce v literární výchově. Malá pozornost je věnována úpravě sešitů. Vyučující jsou nejednotní v náročnosti nejen na správné tvary písma, ale i na pečlivost v úpravě vedení sešitů. Vzájemná komunikace se odvíjela od osobnostních předpokladů pedagožek. Zobecnit lze, že mluvený projev není patřičně rozvíjen, žáci často odpovídali jednoslovně. ČŠI kladně hodnotila velmi pěkný vztah k žákům zvláště u dvou učitelek v nižších ročnících a u vyučujících, kteří zastupovali nepřítomnou kolegyni. Při výuce byly v některých třídách pozorovány drobné projevy nežádoucího chování, které byly především způsobeny nedostatečnou motivací. Oblasti motivace a hodnocení, interakce a komunikace měly průměrnou úroveň.

Vzhledem k výše popsaným skutečnostem byla výuka českého jazyka na prvním a druhém stupni hodnocena jako průměrná.

Matematika na prvním stupni

Počty hodin matematiky podle rozvrhu hodin byly v souladu s učebním plánem programu Obecná škola. Návaznost učiva byla zajištěna prostřednictvím zpracovaných tematických plánů respektujících osnovy. V páté třídě byla poměrně velká časová dotace věnována rozšiřujícímu učivu na úkor jiných témat, zejména geometrických, kterým je věnováno poměrně málo času. V přípravě výuky vycházeli vyučující z těchto plánů. Byl respektován aktuální stav třídy a schopnosti žáků. Na jednotlivé hodiny byly připraveny vhodné pomůcky, karty příkladů, krychle k znázornění početních výkonů v první třídě, řada doplňujících materiálů, matematické křížovky, soupravy čísel a znamének pro procvičování numerace. Plánování a příprava výuky měly úroveň velmi dobrou.

Ve dvou případech byla sledovaná výuka prováděna učitelkami bez předepsané pedagogické a odborné způsobilosti. Projevilo se to v oblasti plánování výuky, ale i ve strukturování vyučovacích jednotek. Učebny pro výuku byly funkčně vybavené, docela vkusně vyzdobené, v páté třídě pro výuku sledovaného předmětu méně podnětné. Nástěnných obrazů k učivu matematiky bylo málo. Didaktická technika byla k dispozici, v hospitovaných hodinách jí učitelky nevyužily. Psychohygienické podmínky byly zlepšovány střídáním různých činností a didaktických her, tělovýchovné relaxační chvílky byly do výuky zařazovány zejména v první a druhé třídě podle aktuálního stavu pozornosti a aktivity žáků. Relaxace poněkud scházela ve čtvrtém a pátém ročníku. Podmínky výuky ve škole byly průměrné.

Struktura a metodika vedení sledovaných hodin odpovídala pojetí zvoleného vzdělávacího programu více v nejnižších ročnících. Ve vyšších byla metodika a organizace výuky charakteristická spíše frontální výukou, i když se střídáním činností obsahově přiměřených věku a schopnostem žáků. Ne vždy bylo využito nabízených možností jednotlivých učebních úloh k rozvoji logické úvahy (zejména při řešení slovních příkladů). Organizace činností nezajišťovala zapojení všech žáků. V první třídě však tvoření jednoduchých slovních úloh velmi účinně rozvíjelo matematické uvažování a komunikativní dovednosti. Málo důsledně bylo

dbáno na správnou polohu těla při psaní. Organizace výuky, volba forem a metod výuky byla hodnocena jako velmi dobrá.

Úroveň užití motivačních a aktivizujících metod závisela na osobnosti jednotlivých vyučujících. Ve sledovaných hodinách zejména nižších ročníků bylo pozorováno střídání zajímavých činností, provázaných častým hodnocením s převahou pochvaly za kvalitní práci. To vytvářelo vynikající pracovní atmosféru a pomáhalo udržet pozornost. Ve vyšších ročnících byla úvodní motivace redukována na seznámení s náplní vyučovacích jednotek. Průběžně byli žáci motivováni pouze zajímavým obsahem některých činností (matematické křížovky). Zpětnou vazbu pro učitele zajišťovala kontrola plnění úkolů, využity byly i prvky sebehodnocení. Při kontrole prací v sešitech scházelo hodnocení úrovně písemného projevu žáků. Úprava sešitů měla velmi nízkou úroveň. Účinnost motivace a hodnocení byla hodnocena jako velmi dobrá.

Verbální i neverbální komunikace učitelů byla na velmi dobré úrovni, její prostředky byly s různou úspěšností ve výuce využívány. V nejnižších ročnících byla pravidla respektována, návyky na školní práci jsou zavedené. V první třídě žáci spontánně projevovali radost ze správného výsledku. Ve vyšších ročnících bylo dáno méně prostoru pro rozvoj komunikativních dovedností žáků a formulaci vlastních závěrů. Při práci ve skupinách byli žáci velmi aktivní, dokázali tak, že jsou na skupinovou práci zvyklí. Někteří však stanovená pravidla nedodržovali, projevovala se drobná nekázeň a nepozornost jako důsledek nízké motivace a menší důslednosti vyučujících. Komunikace a interakce v hodinách matematiky byly hodnoceny jako velmi dobré.

Výuka matematiky na prvním stupni byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Společenskovědní předměty na prvním stupni

V bloku společenskovědních předmětů byly hospitovány tři hodiny prvouky a tři hodiny vlastivědy. Přijatému vzdělávacímu programu odpovídala časová dotace obou předmětů v jednotlivých ročnících. Plánování výuky probíhá formou tematických plánů. Některá témata se v plánech pro jednotlivé ročníky opakují, některým je dána nadbytečná časová dotace (zejména učivo o Evropě v páté třídě). Učivo je plánováno bez promyšlené návaznosti mezi jednotlivými ročníky. U některých tematických celků chybí přesné stanovení naukových, ale i výchovných cílů pro rozvoj všech složek osobnosti žáka. Tyto skutečnosti vypovídají o rezervách v koordinaci jejich zpracování metodickým sdružením. V nejnižších ročnících uvedené nedostatky zjištěny nebyly. Plánování a příprava výuky byly průměrné.

Ve dvou sledovaných hodinách vlastivědy vyučovaly učitelky bez předepsané pedagogické a odborné způsobilosti. Tato skutečnost poněkud ovlivnila výuku v oblasti organizace a volby metod, částečně se projevila i v interakci a komunikaci.

Výuka obou předmětů probíhá v kmenových třídách. Jejich vybavení odpovídá hygienickým zásadám. Výzdoba byla provedena výtvarnými pracemi žáků, v nižších ročnících byly součástí výzdoby nástěnné obrazy i jiné pomůcky. Byly také připraveny doplňující materiály a pracovní listy pro skupinovou práci, žáci dále využili obrázkové soubory. Pro některé činnosti s využitím dramatiky učitelky zhotovily pomůcky k demonstraci lidských smyslů. V jedné hodině vlastivědy byly prováděny pokusy a pozorování pomocí mikroskopu. Při výuce dějin a zeměpisných témat vyučující využily příslušné nástěnné i žakovské mapy. Méně pracovaly s doplňujícími informačními zdroji, encyklopediemi apod. Podmínky pro výuku byly velmi dobré.

Organizace a volba metod byla v nejnižších ročnících bohatá na činnostní metody. Učitelky využily i prvků dramatické výchovy, zejména v prvním ročníku v prvouce. Rozvíjely také představy a fantazii. Dramatika pomáhala rovněž k soustředěnosti a posilovala kázeň. Ve druhém ročníku při práci ve skupinách a při samostatné práci si žáci upevňovali dovednosti

samostatného učení. Ve třetí třídě byly zařazeny při opakování učiva o lidských smyslech prožitkové metody. Hodina však neměla zdařilou strukturu, žáci byli málo motivováni a scházelo závěrečné shrnutí učiva. Hodiny vlastivědy byly vedeny klasickým způsobem. Učitelky zařadily i zajímavé pokusy a pozorování, ale někdy bez vztahu k stanovenému výukovému cíli. Metodika neodpovídala pojetí vzdělávacího programu Obecná škola. Důraz byl kladen především na encyklopedické znalosti dějepisného učiva. Pozitivem byla práce s mapou Evropy při skupinové práci. Oblast organizace, výběru forem a metod práce byla v nejnižších ročnících vynikající, ve vyšších však průměrná. Celkově byla hodnocena jako velmi dobrá.

Úvodní motivace byla redukována na seznámení žáků s obsahem hodiny. Podobně jako organizace a výběr metod práce se lišila u jednotlivých vyučujících. V první a druhé třídě byla aktivita průběžně udržována pozitivními motivačními pobídkami a pochvalou podle aktuálního stavu třídy. Pro vyšší ročníky však byla charakteristická absence motivace a minimum hodnotících pobídek. Projevovalo se to také v nízké pozornosti a pracovní iniciativě žáků (zejména v třetí třídě), ani zajímavá náplň jednotlivých činností nebyla dostatečně motivující.

Od úrovně motivace a průběžného hodnocení se odvíjela i kvalita interakcí ve třídách. Ačkoliv úroveň verbální i neverbální komunikace učitelek byla velmi dobrá, nedovedly jí vždy využít k posílení aktivity žáků, což se projevovalo často potížemi s udržením kázně. Problémem byla i malá důslednost v požadavcích na dodržování dohodnutých pravidel. V některých částech sledovaných hodin byla rozvíjena vzájemná spolupráce a kooperace žáků. Ti mohli také projevit vlastní názor. Motivace a hodnocení, stejně jako interakce a komunikace byly v nejnižších ročnících vynikající, ve vyšších ročnících průměrné. Celkově byly velmi dobré.

Výuka společenskovedních předmětů na prvním stupni byla hodnocena jako vynikající, ve vyšších ročnících jako průměrná, celkově jako velmi dobrá.

Matematika na druhém stupni

Výuka matematiky byla sledována ve všech třídách druhého stupně. Hodinové dotace základní i nadstavbové části učebního plánu v rozvrhu hodin odpovídají zvolenému vzdělávacímu programu. Nadstavbová část vyučovacích hodin obsahuje v 7. - 9. ročníku cvičení z matematiky, které pouze v jedné skupině rozšiřuje učivo základní části (druhá skupina je zaměřena na procvičování a opakování probraného učiva). Ve sledovaných hodinách učivo průběžně navazovalo na předchozí, hodiny byly připraveny, ale ne vždy se podařilo časově zvládnout stanovené výukové cíle. Předmětová komise matematiky je ustanovena. Zápisy z jednání tohoto metodického zařízení jsou spíše formální, nepostihují všechny žádoucí činnosti, zejména absentuje koordinace nároků a stylů práce mezi prvním a druhým stupněm, vzájemné konzultace při sjednocování požadavků na úpravu písemného projevu žáků a užší součinnost s vedením školy při hospitační činnosti a při kontrole a hodnocení výsledků učení. Bezprostřední příprava hospitovaných hodin byla velmi dobrá, plánování výuky mělo průměrnou úroveň.

Matematiku vyučují tři učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Prostředí kmenových tříd, ve kterých výuka probíhala, nevytvářelo dostatečně podnětné prostředí z hlediska potřeb matematiky. Členění hodiny zachovávalo tradiční strukturu, tempo výuky s výjimkou 6. ročníku odpovídalo spíše pomalejším žákům. V hodinách geometrie byla názornost podepřena vhodnými pomůckami - souborem krychlí, vlastnoručně vyrobenými modely rovinných útvarů, tabulovými pravítky. Ve všech ročnících mají žáci k dispozici platné učebnice (zpracované pro vzdělávací program Základní škola), ale v 8. ročníku žáci do vyučovacích hodin učebnice nenosí (úkoly jsou jim diktovány, případně nakopírovány texty s příklady). Didaktická technika použita nebyla. Materiální i psychohygienické podmínky

výuky byly průměrné.

Z hlediska používaných metod a forem převažovalo klasické pojetí s frontální metodou práce, s dominantní rolí učitelky a stereotypními činnostmi žáků. Pouze ve dvou hodinách byla zaznamenána snaha o zpestření výuky soutěží dvojic žáků a skupinové práce s možností okamžité zpětné kontroly správnosti řešení. Učivo bylo podáváno odborně správně. Celkově malý důraz byl kladen na logický úsudek, na promýšlení alternativních postupů a vyvozování souvislostí. Zadávané úkoly většinou nebyly diferencovány v obtížnosti vzhledem k rozdílným schopnostem a výkonnosti žáků. Závěrečné shrnutí a ověření pochopení učiva nebylo důsledně prováděno. Výsledkem zvoleného způsobu práce byla malá aktivita žáků a převážně neefektivní využití vyučovacího času. Organizace, metody a formy práce byly na průměrné úrovni.

Vstupní motivace se omezila na oznámení cíle vyučovací jednotky, často nebyla žádná. Ve sledovaných hodinách žáci nebyli zkoušeni, pouze průběžně slovně hodnoceni. Kontrola žákovských knížek prokázala dobrou frekvenci hodnocení známkou. Nedostatečné uplatňování výchovných aspektů se projevilo při kontrole sešitů, žákům je trpěn velmi neupravený, nepřehledný a často nečitelný způsob zápisu.

Verbální projev učitelky v hodinách převažoval, rezervy se projevíly ve vedení žáků ke správnému matematickému vyjadřování, ke zdůvodňování zvolených postupů. V některých hodinách žáci prezentovali svoji osobnost spíše v nežádoucích aktivitách (bavení, pokřikování) než ve vzájemné kooperaci. Individuální přístup učitelky k žákům byl samozřejmostí. Motivace, komunikace i vzájemná interakce byly hodnoceny jako průměrné.

Sledovaná výuka matematiky na druhém stupni byla celkově hodnocena jako průměrná.

Zeměpis

Výuka zeměpisu probíhá v souladu s učebním plánem, je dotována ve všech ročnících dvěma hodinami týdně. Učitelky mají zpracovány tematické plány učiva, které s výjimkou 9. ročníku respektují učební osnovy, obsahují i zeměpisné exkurze pro vytváření komplexního obrazu místního regionu. Kontrolou třídních knih za školní rok 1999/2000, 2000/2001 a 2001/2002 bylo prokázáno nedodržení učebních osnov zeměpisu v 9. ročníku, neboť výuka probíhala podle již neplatných rozvolněných osnov čj. 18 730/91-20 v rozporu se vzdělávacími požadavky stanovenými učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu Národní škola. Sledované hodiny byly připraveny, učivo navazovalo na předchozí, ale využití názorné složky nekorespondovalo vždy s potřebami výuky. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako průměrné.

Zeměpis vyučují dvě učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, z nichž jedna své didaktické a pedagogické dovednosti teprve získává (vyučuje druhým rokem). Vyučující zeměpisu nepracují v rámci žádného metodického zařízení, odpovědnost za materiální vybavení, organizaci výuky a další aktivity je delegována na zkušenější učitelku. Žáci s hlubším zájmem o předmět řeší úkoly zeměpisné olympiády, v tomto školním roce se žák školy stal vítězem krajského kola zeměpisné olympiády.

Výuka zeměpisu probíhá v kmenových třídách, dostatečně prostorných, ale s nevyhovujícím osvětlením. Jejich estetická složka a podnětnost pro výuku nebyly na potřebné úrovni. Nástěnky ve třídách nejsou funkčně využívány (chybí např. tematické nástěnky aktualizované učivem nebo současnými událostmi). Zeměpisný kabinet má standardní, starší vybavení. Názornost výuky nebyla potřebným způsobem akcentována, byly využívány převážně jen nástěnné mapy. Didaktická technika používána nebyla. Učebnice (i když odpovídají jinému vzdělávacímu programu) mají žáci k dispozici, stejně jako školní atlasy a cvičné zeměpisné

sešity. Materiální a psychohygienické podmínky byly na průměrné úrovni.

Organizace, metody a formy práce odrážely osobnost učitelky. V 6. ročníku se střídaly pestré formy práce - křížovky, určování správných dvojic pojmů na připravených kartách, orientace na mapě, značení daných pojmů na mapě Afriky, atd. Menší metodické chyby v logické návaznosti mezi novým a starším učivem plynuly z malé pedagogické zkušenosti. Výuka v ostatních ročnících vycházela z klasické stavby, bez potřebné pestrosti a nápaditosti. Sledované postupy nesvědčily o systematickém vedení žáků k aktivnímu učení, k získávání informací a jejich využívání (z map, tabulek, odborné i populární literatury, encyklopedií, Internetu). Výklad učiva v některých hodinách zacházel do zbytečné encyklopedičnosti, poznatky byly žákům spíše předkládány a diktovány. Nebyl vytvářen dostatečný prostor pro uplatnění vlastních životních zkušeností a znalostí žáků. Důsledkem takto vedené výuky byla nízká efektivita práce. Organizace, metody a formy byly na průměrné úrovni.

Spíše okrajová motivace učiva nebyla dostatečně účinná k podchycení zájmu a k vzájemné spolupráci žáků. Rezervy byly i v dovednosti propojování vlastních poznatků žáků s danou tematikou a aktuálními událostmi. Učitelky průběžně hodnotily a korigovaly výsledky výuky, individuální zkoušení bylo prováděno jen v jedné hodině. Kontrola žákovských knížek prokázala menší frekvenci hodnocení známkou. Komunikativní dovednosti nebyly rozvíjeny v žádoucí míře, žáci nebyli důsledně vedeni k souvislému ústnímu projevu, k přesné formulaci odpovědí, verbální projev učitelek byl dominantní. Rovněž převažující forma hodnocení žáků písemnými testy a prověrkami nepřispívá k získání potřebných vyjadřovacích schopností. Dohodnutá pravidla chování žáci respektovali, pracovali v příjemné atmosféře. Motivace a hodnocení stejně jako úroveň vzájemné komunikace byly na průměrné úrovni.

Výuka zeměpisu byla celkově hodnocena jako průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

S výjimkou zeměpisu plnila škola ve všech vybraných předmětech závazné osnovy. Ve škole je sice již zastarávající vybavení, ale s osvědčenými pomůckami, které jsou k dispozici, pracovali jen někteří vyučující. Didaktickou techniku nikdo z pedagogů nevyužil. Většina sledované výuky byla zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Zvolené metody a formy práce, jejich průběh i efektivita byly velmi rozdílné, odvíjely se především od osobnosti učitele. Motivace a výchovné využití učiva byly zpravidla málo výrazné, někdy zcela chyběly. Rovněž komunikativní dovednosti žáků nebyly vždy dostatečně rozvíjeny.

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech byla celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

V roce 1998 vypracoval ředitel koncepci rozvoje školy na období deseti let. Stanovené cíle jsou reálné, některé se postupně realizují, ale většina z nich, zvláště v oblasti pedagogické a materiální, závisí na personálním obsazení a výši finančních prostředků.

Plán práce pro školní rok 2001/2002 vychází z dlouhodobé koncepce (není zřejmé, zda byla přijata rodiči a zřizovatelem), z analýzy minulého školního roku a ze zjištění uvedených ve výroční zprávě o činnosti školy. Na tvorbě plánu, schváleného pedagogickou radou dne 10. září 2001, se mohli podílet všichni pracovníci školy. Jejich aktivita však byla minimální. Nejdůležitější úkoly pro každý měsíc sestavuje ředitel vždy před začátkem školního roku.

Měsíční plány jsou přehledně zveřejněny ve sborovně, v případě potřeby je členové vedení průběžně doplňují. Součástí plánování je i plán kontrolní a hospitační činnosti, plán práce školní družiny a školního klubu, metodických orgánů, výchovného poradenství a plán protidrogové prevence.

Výuka, která probíhá podle dvou schválených vzdělávacích programů, je doplněna o nepovinný předmět informatiku a dva volitelné předměty – náboženství a pracovní činnosti.

K využití volného času nabízí škola deset zájmových kroužků. Žákům s vývojovými poruchami učení jsou vypracovány individuální vzdělávací programy, ale v průběhu inspekce jim byly jen ojediněle připraveny zvláštní úkoly. Každý žák s diagnostikovanou dyslexií pracuje jedenkrát týdně po vyučování s učitelkou, absolventkou specializačního kurzu.

Oblast plánování byla celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Vzhledem k danému typu školy, její velikosti i součastem stanovil ředitel všem zaměstnancům kompetence. Struktura řízení je zaznamenána v podrobně zpracovaném Organizačním řádu. Všechny informace se pracovníci dozvídají na provozních poradách, rozhlasem, prostřednictvím nástěnek, e-mailové pošty (ve sborovně je počítač, každý učitel má svoji e-mailovou adresu) a také ústně. Školní řád schválený pedagogickou radou obsahuje ustanovení daná platnou vyhláškou. Jeho součástí jsou i závazné pokyny pro rodiče, pedagogy a správní zaměstnance. Dozory učitelů na chodbách, v šatnách a ve školní jídelně jsou stanoveny. Hlavním poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se k jednání schází pětkrát v roce. Ze zápisů vyplývá, že učitelé projednávají především chování a prospěch žáků a organizační záležitosti chodu školy. Aktuální problémy a operativní záležitosti řeší vedení školy s přítomnými učiteli na pravidelných měsíčních provozních poradách. Dalším poradním orgánem jsou metodické sdružení prvního stupně a předmětové komise. Vzhledem k jejich formální činnosti, o níž svědčí především zápisy i zjištění z realizovaných hospitací, je ředitel respektuje hlavně v oblasti kulturních a mimoškolních aktivit.

Dokumentace školy je vedena na předepsaných tiskopisech. Rozvrh hodin platný pro letošní školní rok odpovídá zvoleným učebním plánům a psychohygienickým požadavkům. Předložená výroční zpráva o činnosti školy obsahuje dostatek informací, v jejím závěru jsou uvedeny hlavní úkoly pro rok 2001/2002. Rozhodnutí ředitele školy jsou jednoznačná. Osobní data žáků i zaměstnanců školy jsou zabezpečena proti zneužití.

Rodiče jsou o prospěchu žáků informováni prostřednictvím deníčků, žákovských knížek a při předem stanovených individuálních konzultacích. K osobnímu setkání využívají také tradiční akce „Den otevřených dveří“. V případě potřeby mohou zákonní zástupci přijít do školy kdykoliv před nebo po vyučování. Jsou-li rodiče požádáni, vypomáhají při školních akcích, ale sami nevyvíjejí téměř žádnou aktivitu.

Ředitel hodnotí spolupráci se zřizovatelem jako dobrou, zvláště oceňuje, že obec se dle finančních možností (v poslední době jsou však výrazně nízké) snaží zlepšovat pracovní prostředí pro žáky i pedagogy.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy a přenos informací byly hodnoceny jako velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy zastává svoji funkci od roku 1990. V řízení školy ho doplňuje zástupkyně ředitele (ve funkci od roku 1986). Při vedení pracovníků školy vychází ředitel z velmi dobré znalosti

místních podmínek a pracovního kolektivu. Ředitel je ve stálém kontaktu s učiteli, stanovená pravidla a přidělené kompetence vyplývající z Organizačního řádu mu umožňují operativní řízení.

Vedení školy se snaží vytvářet pedagogům příznivé podmínky pro práci, podporuje iniciativu a tvořivost učitelů, kterou uplatňují v estetickém vzhledu tříd, školy, v organizaci soutěží, exkurzí a v mimoškolní činnosti.

Složení pedagogického sboru z hlediska zvolených vzdělávacích programů není optimální, ředitel se potýká s problémy kvalifikovaného obsazení výuky na prvním stupni, na druhém stupni scházejí učitelé cizích jazyků a výtvarné výchovy, částečně schází i odbornost pro výuku dějepisu, občanské, hudební a tělesné výchovy. Sbor je stabilizován, jeho věkový průměr je 42 let. Nevýhodou je skutečnost, že většina pedagogů do školy dojíždí, zřizovatel zatím nemá k dispozici učitelský byt.

Vedení školy nevěnuje potřebnou pozornost činnosti metodických zařízení, jejich činnost je spíše formální.

Další vzdělávání pracovníků se uskutečňuje zejména v oblasti cizích jazyků, podle nabídky pedagogického centra se učitelé zúčastňují především těch vzdělávacích akcí, které jsou prioritní z hlediska potřeb školy. Předložené záznamy o činnosti předmětových komisí a rovněž zápisy z pedagogických rad však poukazují na skutečnost, že poznatky získané prostřednictvím dalšího vzdělávání zatím nejsou ve výchovně vzdělávací činnosti školy dostatečně efektivně využívány.

Práce všech zaměstnanců je pravidelně hodnocena. Ředitel má zpracována kritéria pro stanovení výše osobního hodnocení, ale nebylo zřejmé, jakým způsobem s nimi byli zaměstnanci seznámeni. Sebehodnocení školy je prováděno ve výroční zprávě a na pedagogických radách.

Vedení a motivování pracovníků hodnotí ČŠI jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Zpracovaný plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2001/2002 vychází z cílů a úkolů dlouhodobého plánu rozvoje školy. Hospitační činnost ředitele v letošním školním roce je aktuálně zaměřena zejména na práci učitelů bez příslušné odbornosti, na práci s integrovanými žáky, na výsledky výuky v předmětech výchovného zaměření a na práci školní družiny a školního klubu. Z provedených hospitačí pořizuje ředitel školy písemný záznam, který obsahuje nejen vlastní hodnocení průběhu hodiny, ale i závěr a doporučení. Zástupkyně ředitele, která na základě Organizačního řádu zejména odpovídá za řízení a kontrolu výchovně vzdělávacího procesu, samostatnou hospitační činnost neprovádí. Zápisy z jednání pedagogické rady neobsahují obecné poznatky získané hospitační a kontrolní činností, tyto poznatky nejsou funkčně využívány ke zkvalitnění výchovně vzdělávací práce školy.

Práce předmětových komisí je formální, jejich činnost je zaměřena více na organizační záležitosti, méně na metodickou a didaktickou oblast a vzájemnou koordinaci práce mezi prvním a druhým stupněm, na průběžné plnění učebních osnov (zeměpis). Odbornost předsedů předmětových komisí není pro hospitační činnost adekvátně využívána.

Kontrola vedení povinné dokumentace prokázala nedostatky administrativního charakteru. Kontrola učebních výsledků žáků probíhá standardními způsoby písemnou i ústní formou, ale četnost hodnocení v žákovských knížkách není pro informovanost rodičů v některých předmětech optimální.

Výsledky vzdělávání žáků jsou ověřovány vlastními i doporučenými srovnávacími testy.

System kontrol je zpracován, ale naplánován spíše obecně, bez analýzy a vyhodnocení zjištěných skutečností. Zpětná vazba zejména ve vztahu k dalšímu zkvalitnění výchovně vzdělávací práce školy není dostatečně funkční.

Uplatňované kontrolní mechanismy byly hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel má jasnou představu o dalším rozvoji školy. Organizační struktura je stanovena, ale práce poradních a metodických orgánů není dostatečně efektivní. Ředitel školy zatím nevyčerpal své možnosti v oblasti motivování pedagogického sboru. System kontrol je zpracován, avšak zpětná vazba je málo funkční.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem hodnotí ČŠI podmínky vzdělávání ve vztahu ke sledovaným předmětům souhrnně jako průměrné.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Adaptační potíže žáků prvního ročníku základní školy“ (zejména žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí). Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě České školní inspekce o školním roce 2001/2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina Obecního zastupitelstva Traplice ze dne 24.1.1992
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Uherské Hradiště čj.2131/99, účinné od 1. 9. 1999
- Koncepce rozvoje školy na období roku 1998 – 2008
- Plán práce ZŠ Traplice na školní rok 2001 - 2002
- Organizační řád školy platný pro školní rok 2001 - 2002
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000- 2001
- Měsíční plány práce platné pro školní rok 2001 - 2002
- Rozpisy dozorů učitelů v určených prostorách platné pro školní rok 2001 – 2002
- Pracovní náplně a stanovené kompetence vybraných pracovníků školy platné pro školní rok 2001 – 2002
- Rozvrh vyučovacích hodin platný pro školní rok 2001 – 2002
- Řád školy platný pro školní rok 2001 – 2002
- Plán práce výchovného poradenství platný pro školní rok 2001 – 2002
- Plány práce metodických orgánů platné pro školní rok 2001 – 2002
- Plán práce školní družiny a školního klubu platný pro školní rok 2001 – 2002
- Plán protidrogové prevence platný pro školní rok 2001 – 2002
- Podkladová inspekční dokumentace
- Osobní dokumentace vybraných pracovníků
- Přehled zájmových kroužků ve školním roce 2001 – 2002
- Třídní knihy platné pro školní rok 1999/2000, 2000/2001, 2001/2002

- Třídní výkazy a katalogové listy žáků 1. - 9. ročníku platné pro školní rok 2001/2002
- Zápisy z jednání pedagogické rady
- Zápisy z jednání provozních porad
- Dokumentace žáků s vývojovými poruchami učení a chování platná pro školní rok 2001 – 2002
- Hospitační záznamy inspektorů ze dne 23. - 26. dubna 2002
- Písemné práce z českého jazyka a matematiky za školní rok 2001 – 2002
- Záznamy z hospitací ředitele školy
- Tematické plány učiva sledovaných předmětů platné pro školní rok 2001 – 2002
- Zápisy z jednání metodických orgánů

ZÁVĚR

Alternativní formy práce podporující u žáků touhu po poznání, výuka v blocích a diferenciaci podle zájmů jednotlivců, jež jsou specifickou zvolených vzdělávacích programů Obecná škola i Národní škola, byly realizovány pouze v některých nižších ročnících prvního stupně základní školy. Většina sledovaných hodin měla tradiční podobu s minimální motivací a absencí výchovného prožitku žáků. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat kontrole plnění závazných osnov, činnosti metodických orgánů a péči o žáky s vývojovými poruchami učení a chování ve vyučovacích hodinách.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vlasta Machalová	Vlasta Machalová v. r.
Členka týmu	Mgr. Marie Dratvová	Marie Dratvová v. r.
Člen týmu	Mgr. Roman Hoza	Mgr. Roman Hoza

V Kroměříži dne 17. května 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 5. 2002

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Jindřich Zapletal, ředitel školy

Jindřich Zapletal v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad Zlínského kraje odbor školství, mládeže a sportu Tř. T. Bati 3792 762 69 Zlín	10. 6. 2002	čj. 169/2002
Zřizovatel Obec Traplice okres Uherské Hradiště	10. 6. 2002	čj. 168/2002

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-------	-----------------------------	------

		Připomínky nebyly podány.
--	--	---------------------------